

18. De la an. 255 încetează inscripțiile în Dacia lui Traian și istoria poporului rominesc este nesigură și puțin documentată până în veacul XIII.

Romînii, după retragerea legiunilor din Dacia la an. 274, au trăit prin munții Transilvaniei o parte, de unde au împănat Carpații până în Moravia, iar cei mai mulți în peninsula balcanică, de unde mulți s'au întors înapoi, de-a stînga Dunărei, atunci cînd au încetat invaziile barbarilor, iar alții s'au întins prin Dalmația și insula Veglia până în Istria (veac. XIV și apoi veac. XVI).

Separarea cu toate aceste a Romînilor din peninsula balcanică de cei din Istria și din Dacia traiană a trebuit să aibă loc într'un timp relativ recent, deoarece deosebiri între cele trei dialecte, istrian, macedonean și dacoroman, mai ales între cele două din urmă sînt puțin importante.

La faptul că deosebirile între dialectele rominești sînt mici a contribuit probabil aceea că alături cu limba romînă în peninsula balcanică a existat până tîrziu (secol. XVI) o altă limbă romanică în Ilirie, a cărei existență se probează prin mărturii contemporane (*Constantinus Porphyrogenetes* din sec. X, De administratione imperii XXIX, XXXII, XXXIII, XXXIV în *Corpus scriptorum historiae byzantinae*, Bonnae; *Guilielmus Tyrius* din sec. XII, *Belli sacri historia* II, xvii; *Thomas archidiaconus* din sec. XIII, *Historia Salonae*, XXI; *Lucius*, De regno Dalmatiae et Croatiae, Amstelodami, 1667, VI, II, în *I. G.*